

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **J. B.**, zastoupeného Mgr. Markem Nemethem, advokátem se sídlem Opletalova 55, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 4. 2014, č. j. 15 Af 84/2011 – 28, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho správní žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 2. 8. 2011, č. j. 5522/11-1300-500391 (*pozn. soudu: Finanční ředitelství v Ústí nad Labem bylo ke dni 31. 12. 2012 zrušeno zákonem č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky. Jeho působnost přešla na Odvolací finanční ředitelství, které tak v nynějším řízení vystupuje jako žalovaný*). Krajský soud podané žalobě nevyhověl proto, že dospěl ke stejnému závěru jako správce daně a původní žalovaný, tj. že žalobce v daném případě neprokázal splnění podmínek pro vznik nároku na odpočet daně z přidané hodnoty ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, a proto předmětnou žalobu vyhodnotil jako nedůvodnou.

Označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti dodatečnému platebnímu výměru správce daně, jímž byla stěžovateli vyměřena vlastní daňová povinnost na dani z přidané hodnoty za 4. čtvrtletí kalendářního roku 2009 v celkové výši 382.195 Kč oproti žalobcem uplatňovanému odpočtu ve výši 744 Kč.

Stěžovatel podal kasační stížnost z důvodů zakotvených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tzn. namítá nezákonnost napadeného rozsudku a namítá vady předcházejícího řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle ustanovení § 107 s. ř. s.

Tento svůj návrh odůvodnil stěžovatel tím, že na základě pravomocného a vykonatelného rozsudku krajského soudu je možné vůči němu vést daňovou exekuci ve výši 382.939 Kč, neboť nedisponuje finančními prostředky k zaplacení, a tato daňová exekuce bude

mít pro stěžovatele likvidační důsledky a dopadne též na osoby jemu blízké a jím vyživované osoby (družka a 4 nezletilé děti).

Žalovaný se ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevysslovil.

Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užíje přiměřeně. Jde tedy o institut výjimečný, jehož účelem je ochránit adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy (srov. usnesení NSS ze dne 27. 1. 2012, č. j. 2 As 132/2011 – 115, všechna zde citovaná rozhodnutí NSS dostupná na www.nssoud.cz, přiměřeně též usnesení sp. zn. IV. ÚS 581/06 ze dne 11. 10. 2006 dostupné na <http://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>).

Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Navrhovatel je tak povinen prokazovat nepoměr mezi následkem (slovy zákona „újmou“), které by vznikly žalobci nepřiznáním odkladného účinku a případnou újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinku jinak závazného rozhodnutí nedošlo. Přiznání odkladného účinku nesmí být současně v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Soud následně na základě svého uvážení rozhoduje, kterému z konfliktních zájmů dát v konkrétním případě přednost. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku však soud nijak nepředjímá meritorní rozhodnutí ve věci samé.

Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel. Stěžovatel musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje a uvést její intenzitu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci a z obsahu soudního a správního spisu, včetně eventuálního vyjádření ostatních účastníků řízení.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatel dostatečně konkrétním a individualizovaným způsobem prokázal, že výkon daňové exekuce ve výše uvedené částce by představoval významný zásah do jeho životní sféry a ve svém důsledku ovlivnil též osoby jemu blízké. Zdejší soud vzal v potaz především doložená tvrzení stěžovatele, že je živitelem čtyř nezletilých dětí. Ačkoli přiznání odkladného účinku žalobě je skutečně institutem zcela výjimečným, tak právě za situace, kdy fyzická osoba pečuje o nezletilé děti a zároveň částka, o kterou se vede spor, není zanedbatelná, zdejší soud návrhům na přiznání odkladného účinku vyhovuje (srov. např. usnesení ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 Afs 68/2012 – 76). V nyní posuzovaném případě tak zdejší soud shledal, že v případě sporné částky se jedná o takovou sumu, která by zasáhla do finanční situace dotčené rodiny a nejedná se tedy o zásah (újmu) bagatelní.

Dalším nutným krokem pro posouzení možnosti přiznání odkladného účinku je poměření hrozící újmy, která může vzniknout stěžovateli, s újmu, která by přiznáním odkladného účinku mohla vzniknout jiným osobám. Nejvyšší správní soud v této věci neshledal,

pokračování

že by odkladným účinkem kasační stížnosti mohla vzniknout třetím osobám újma nepoměrně větší, než újma, jež hrozí stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku na určitou dobu dotkne, bude stát, neboť tomu bude přiznáním odkladného účinku po dobu jeho trvání dočasně odepřeno právo činit kroky, vedoucí k inkasování vyměřené daně. Uvedená částka daně však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavuje tak zásadní položku, která by mohla jakkoli ohrozit jeho fungování.

Nejvyšší správní soud na závěr posuzoval, zda by přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti nebylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, přičemž žádný takový rozpor neshledal. Zdejší soud sice připouští, že zájem státu na výběru daní představuje zákonem předpokládaný důležitý veřejný zájem, nicméně má též za to, že samotné odložení možnosti inkasovat vyměřenou daň takovou hrozbu pro veřejný zájem, samo osobě, nepředstavuje. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k odložení vykonatelnosti správního rozhodnutí do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatel tak po určitou dobu nebude muset doměřenou daň zaplatit, avšak bude k tomu povinen v případě neúspěšnosti kasační stížnosti. Veřejný zájem na vybírání daní tak ohrožen není, neboť jejich výběr bude pouze odložen a nikoli znemožněn; navíc nelze předem vyloučit, že bude kasační stížnosti vyhověno. Přiznání odkladného účinku se tak důležitého veřejného zájmu žádným způsobem nedotkne a zdejší soud proto neshledal důvod, který by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vylučoval.

Lze tedy uzavřít, že stěžovateli by nepřiznáním odkladného účinku vznikla nepoměrně větší újma, než jaká by vznikla žalovanému, příp. dalším osobám v případě jeho přiznání. V daném případě proto dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou splněny. Protože přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s veřejným zájmem (žalovaný navíc žádný takový rozpor nenamítal), rozhodl zdejší soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku v žádném případě nepředjímá výsledek řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2014

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu